

Wie bedreigen de paling: vissers of natuurbeschermers?

Door Roel H BOSMA en Jan-Willem Henfling (Redactie)

Begin november adviseerde ICES (International Council for the Regulation of the Sea) aan de Europese Unie een algemeen vangstverbod voor de Europese aal. Dat kan ook de Nederlandse palingkwekers gaan treffen. Nationale en Internationale organisaties die zich inspannen voor de verbetering van de palingstand zijn verbaasd over het advies omdat zij menen te mogen vaststellen dat, juist dankzij de vissers, de palingstand de afgelopen 10 jaar licht toenam. Volgens hen bevat het ICES-advies door visserijbiologen een aantal onjuiste uitgangspunten, die zijn binnengesluisd door natuurbeschermers.

ICES: van minder barrières naar vangstverbod

Plotseling adviseerde de ICES: "Alle visserij op paling moet naar nul" (inclusief glasaal) met ingang van 2022. Daarnaast stelt ICES dat alle andere door de mens veroorzaakte sterftecijfers voor paling, waar mogelijk, moeten worden geminimaliseerd. Het eerste advies is verbazingwekkend en inconsistent met eerdere adviezen, terwijl het tweede consistent is. Aquacultuur vroeg aan onze eigen paling specialist Willem Dekker (sedert 38 jaar werkend aan paling, adviseur van ICES en tegenwoordig senior onderzoeker aan de Zweedse Landbouw Universiteit) wat hij van het advies vindt. Kort en krachtig stelt hij: "niet constructief, en daarmee niet realistisch". Hij verwijst naar twee recente adviezen van de

De palingstand fluctueert maar dankzij de aalverordening gaat het hier en daar beter.

Sustainable Eel Group (SEG), een overkoepelende Europese non-profit organisatie [1,2]. Hij kan zich met die adviezen verenigen.

Gesterkt door deze expert verdiepen wij ons in de kwestie. Nog in 2020 bestempelde de Europese Commissie de in 2009 ingevoerde Europese Aalverordening als "fit for purpose", vanwege de lokale vooruitgang bij het herstel

Palingen (Foto van de Sustainable Eel Group)

van de aalpopulatie. De aalverordening is in dertijd ingevoerd op advies van ICES. In 2019 stelde ICES vast dat de achteruitgang van de bestanden, na de invoering van de EU-aalverordening, is gestopt, maar dat van consistente toename (nog) geen sprake is. Dat de ICES, dat 20 landen vertegenwoordigd die in de Baltische zee, Noordzee en Noord-Atlantische oceaan vissen, nu een vangstverbod adviseert is dus tenminste inconsistent. En, dat dit werd gefiatteerd door ICES haar Adviserend / Superviserend Comité (ACOM), waarin alle 20 landen zijn vertegenwoordigd, is eigenaardig.

Aanwijzingen voor een te hoge palingsterfte door visserij, die een vangststop rechtvaardigen, staan niet in het advies. De relatieve bijdrage van andere oorzaken aan de sterfte zijn ook nog steeds onvoldoende opgehelderd. ICES stelt dat de intrek van glasaal nog steeds stagneert en dat ook nog te weinig schieraal spontaan vanuit zout naar zout trekt. Volgens ICES moet de glasaalvangst in Zuid-Europa,

waarvan 60% weer werd uitgezet in leefgebieden achter barrières voor waterbeheer en electriciteit, helemaal stoppen, omdat het nut van uitzetten in Noord-Europese wateren niet afdoende is bewezen.

Veel Europese wetenschappers, diverse NGO's en organisaties van beroepsvissers laten andere cijfers zien. Dekker uit kritiek op het advies en voegt desgevraagd toe: *"ik ga niet blind achter andermans gegevens staan"*.

Vooruitgang dankzij de Aalverordening

Na de invoering van De Europese Aalverordening zijn vanaf 2009 tal van maatregelen genomen in veel Europese landen. In Zuid-Europa bijvoorbeeld werd effectief opgetreden tegen illegale glasaalvangst en export naar China, met behulp van de vissers. In de EU werd een gesloten seizoen (drie maanden) ingesteld en de visserij intensiteit (het aantal toegestane fuiken e.d.) verminderd. Recreative vissers mogen alleen maar hengelen en

De dagoogst van dode paling in een van de onbeschermde Waterpompen (Foto van de Sustainable Eel Group).

hebben een terugzetplicht. Vele vispassages werden gebouwd en het sluisbeheer aangepast om de natuurlijke migratie van glasaal van zout naar zoet en schieraal van zoet naar zout te bevorderen. Gelijktijdig werkten veel Europese vissers en kwekers enthousiast mee met het massaal vangen en “over de dijk zetten” van glasaal en schieraal (Zie b.v. Aquacultuur 34 (1) 28-32).

In b.v. Nederland en Frankrijk resulteerde dit prompt in een positieve trend wat betreft intrek van glasaal en verbeterde uittrek van schieraal (beide vanaf 2010-2011). Franse onderzoekers adviseerden eerder dit jaar om het vangstquotum van de glasaal te verhogen. Van de niet gevangen glasaal bereikt immers slechts 10% (=1,5 miljard jonge palingen) het leefgebied stroomopwaarts. De rest sterft voor de kust of bij de eerste dam die ze tegenkomen. Zestig procent van de in Frankrijk gevangen glasaal (zo'n 30 miljoen stuks), wordt elders in Europa uitgezet in de historische verspreidingsgebieden van de paling die door barrières niet meer bereikbaar zijn voor glasaal.

De 'ogen en oren' van vissers zijn superbelangrijk bij de strijd tegen lucratieve glasaalstroperij.

Het wetenschappelijk bewijs dat de natuurlijke populatie verbeterd is zwak, maar er zijn ook geen consistente aanwijzingen voor verdere verslechtering na 2009 [1]. Toch plaatste de International Union for Conservation of Nature (IUCN) de paling op de rode lijst van bedreigde diersoorten. GoodFish was volgezaam en zette, ondanks alle inspanningen die alleen op termijn effect kunnen sorteren, zowel de gekweekte als gevangen paling op rood in hun viswijzer voor de consumenten. Dekker bekritiseerde de beoordelingsmethodiek van de IUCN tijdens de 2020 palingconferentie in het Duitse Potsdam [3]. Hij stelde daar: “Ondanks een zorgwekkende achteruitgang, wordt de aal nog geenszins met uitsterven

Wetenschappers zijn ook maar mensen

bedreigd. *Neem je beschermingsmaatregelen, maar raak niet in paniek.*”

Beste vangstjaren ooit door deze generatie vissers

De uitgedunde groep Nederlandse palingvissers constateerde op tal van locaties betere vangsten. DUPAN [4], in een reactie op het ICES advies, publiceerde uitspraken van Zeeuwse, Friese en Noord-Hollandse vissers die in het voorbije decennium de *“beste jaren ooit beleefden.”* Deze ervaringen worden bevestigd met de jaar na jaar hogere aanlandingscijfers van de visafslag op Urk, ondanks de afname van de visserijinspanning.

Wie of wat beïnvloedt ICES?

De Palingvissers [5] belde met Andrew Kerr, voorzitter van de SEG, en legt hem in de mond dat ICES beïnvloed wordt door goed georganiseerde “extremistische” NGO’s, maar Kerr nam direct afstand van dit zogenaamde citaat. Dekker becomeentarieert: *“De vraag blijft toch wat ICES tot dit advies heeft bewogen. Is de Aalverordening niet effectief? ICES heeft dat niet geanalyseerd. Is er een plotselinge terugval? Nee, niet zichtbaar gemaakt. Waarom geeft ICES dan wel een verscherpt advies? Overschrijden ze hiermee niet de grens tussen wetenschap en beleid, een grens die – in het kader van de Voorzorgsbenadering – juist scherp aangehouden zou moeten worden. Waarom kiest ICES dan toch deze niet-constructieve positie?”*

AQUACultuur wil niet zo ver gaan als degenen die postuleren dat een lobby van natuurbeschermers toegang heeft tot de vergaderka-

Typische palingpassage; de groene borstels op een natte ondergrond t.b.v. schieraalmigratie langs de betonnen en stalen barrières (Foto van de Sustainable Eel Group).

mers van ICES te Kopenhagen. Maar de redactie is net zo verbaasd over het advies als o.a. SEG en DUPAN en zoekt ook verklaringen voor het inconsistente advies. Wellicht is een groep binnen ICES slachtoffer geworden van een overspannen “precautionary approach”? Wellicht denken enkele zeevisserijbiologen eeuwige roem te vergaren door een “moedig besluit” (dat ze geen cent kost), want *“wij zijn de stem van de paling en de natuur!”*. In ieder geval concludeert Aquacultuur dat het recente advies geen weloverwogen wetenschap is, maar (helaas) emotie. Per slot, zelfs wetenschappers zijn soms ook gewone mensen!

Verwijzingen:

1. <https://www.sustainableeelgroup.org/wp-content/uploads/2021/11/SEG-position-on-protection-and-recovery-Fall-2021.pdf>
2. <https://www.sustainableeelgroup.org/wp-content/uploads/2021/11/SEG-considers-Zero-Catch-advice.pdf>
3. Vis Magazine, 12 maart 2020: <https://www.vismagazine.nl/nieuws/dr-willem-dekker-de-paling-wordt-geenzins-met-uitsterven-bedreigd>.
4. <https://dupan.nl/reactie-dupan-ices-advies-europese-paling/>.
5. Michel Verschoor op <https://www.facebook.com/DePalingvissers> ; 9 nov. 2021

Colofon

Onafhankelijke uitgave voor

Viskwekers, schelpdierkwekers en overige in aquacultuur geïnteresseerden.

Officieel orgaan van

Nederlands Genootschap voor Aquacultuur

Uitgave

Visserijnieuws BV - Het Spijk 4, 8321 WT Urk
Telefoon 0527-689181 / info@visserijnieuws.nl

Hoofredacteur

Roel Bosma
redactie@ngva.org
06 51 730 204

Redactie

Wim van Eijk
Peter van der Heijden
Magnus van der Meer
Jan-Willem Henfling
Jelle Busscher

Advertentie-Acquisitie

Voor informatie over advertenties stuur een e-mail naar secretaris@ngva.org

Bank/giro

ABN-AMRO rek.nr. 45.28.80.467
Postbank giro nr. 285763

Abonnementen

Uitsluitend via het lidmaatschap van:
NGvA, Antwoordnummer 100
6700 VB Wageningen
E-mail secretaris@ngva.org
Website www.ngva.org
- Gewone leden € 25,- per jaar
- Student leden € 12,50 per jaar
- Leden woonachtig in het buitenland betalen € 10,- extra

Auteursrechten

Het overnemen en/of fotokopiëren van artikelen uit dit blad voor verdere verspreiding kan uitsluitend plaatsvinden na overleg met de redactie en toestemming van de uitgever.

Druk

GBU printmedia, info@gbu.nl
(c) Visserijnieuws BV.
ISSN 1382-2764

Disclaimer

Visserijnieuws BV en medewerkers aan de uitgaven van genoemde uitgeverij aanvaardt op generlei wijze enige aansprakelijkheid voor verwonding of schade aan personen en/of goederen die in verband gebracht kunnen worden met de in deze uitgave gepubliceerde informatie en/of advertenties.

INHOUDSOPGAVE

Aquaculture Stewardship Council (ASC) lanceert duurzaamheidskeurmerk voor visvoer

En verder:

Redactioneel	5
Zeewierweek in de Glazen Stad	6
Japanse platvis wil groen licht	12
Aquaculture Stewardship Council (ASC) lanceert duurzaamheidskeurmerk voor visvoer	14
De sociale en arbeidsnormen van het 'Best Aquaculture Practices' keurmerk	19
Een app om het welzijn van vissen te meten. Zin of onzin?	26
Wie bedreigen de paling: vissers of natuurbeschermers?	33
Kun je octopus eigenlijk nog wel eten?	37
Octopussy voor Kerst	44
Voor uw agenda	46

De foto op de voorpagina is geschoten bij Onderwaterboeren door Peter van der Heijden.

De andere fotos in dit nummer zijn gemaakt door de auteur van het artikel, tenzij anders is vermeld.